

HANDBOEK
BURGERLIJK
RECHT

Prof. dr. R. Dekkers

RENÉ DEKKERS

**HANDBOEK
BURGERLIJK
RECHT**

DEEL III

Verbintenissen – Bewijsleer – Gebruikelijke contracten

*DERDE UITGAVE
BEWERKT DOOR*

ALAIN VERBEKE

Gewoon Hoogleraar K.U.Leuven & Tilburg
Visiting Professor of Law Harvard
Advocaat aan de balie te Brussel

**NICOLAS CARETTE
KRISTOF VANHOVE**

 intersentia

Antwerpen

De eerste druk van het *Handboek Burgerlijk Recht* van R. Dekkers verscheen in 1956-1958. In 1971 en 1972 volgde een tweede uitgave.

Een redactie onder leiding van Prof.em. G. Baeteman vatte het plan op om dit standaardwerk bij de tijd te brengen. Deze nieuwe editie omvat vier boekdelen, waarin achtereenvolgens worden behandeld: Personenrecht (deel I), Zakenrecht, Zekerheden en Verjaring (deel II), Verbintenissen, Contracten en Bewijsleer (deel III) en Huwelijksgoederenrecht, Erfrecht en Schenkingen (deel IV).

Deel II werd bewerkt door prof. E. Dirix.

Dit deel III werd bewerkt door prof. A. Verbeke, N. Carette en K. Vanhove.

Aanbevolen citeertitel:

DEKKERS-VERBEKE, *Handboek Burgerlijk Recht*, III

© 2007 Intersentia
Antwerpen
<http://www.intersentia.be>

ISBN 978-90-5095-455-6
D/2007/7849/84
NUR 822

Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de uitgevers.

BIJ DE HERUITGAVE VAN R. DEKKERS' HANDBOEK BURGERLIJK RECHT

Bij de heruitgave in 2005 van deel II van R. DEKKERS' Handboek *Zakenrecht, zekerheden, verjaring* door E. DIRIX, dat een onverdeeld en ruim succes kende en kent, mocht ik een voorstelling en verantwoording schrijven voor de ganse reeks. Bij deel III, dat nu twee jaar later verschijnt, wordt daarnaar terug verwezen.

Coördinatoren en uitgevers kunnen mooie streefdata bepalen en een hoopvolle *planning* uitwerken, de omstandigheden en de wetgever – zeker die van de laatste twee jaren – houden daar geen rekening mee. Het deel III – de verbintenissen, de bewijsleer, de contracten – werd niet zozeer door wetten gewijzigd, behoudens dan bijzondere domeinen zoals daar zijn de huur-verhuur, de consumentenkoop en enkele andere, maar wel door een boeiende rechtsleer en een omvangrijke rechtspraak, die tracht de gewijzigde maatschappelijke en economische omstandigheden en noden te ondervangen, mede in de Europese context van nu.

De synthese daarvan hebben Prof. A. VERBEKE, N. CARETTE en K. VANHOVE met succes geschreven. Zij zijn verbonden aan het Instituut Contractenrecht van de K.U.Leuven, resp. als gewoon hoogleraar, aspirant FWO en assistent. De lezer zal deze “herschrijving” van Dekkers' Handboek deel III naar waarde weten te schatten.

Ik had het voorrecht deel uit te maken van de jury die de doctoraats-thesis van A. VERBEKE onderzocht. Die thesis droeg de sprekende titel “Redelijkheid en billijkheid in het huwelijksgoederenrecht. Een rechtsvergelijkend onderzoek”, verschenen in 1991. Inmiddels was hij reeds op 26-jarige leeftijd tot hoofddocent aan de K.U.Leuven benoemd. En sindsdien zijn er zovele noten, artikels en boeken, steeds nog met beschouwingen en opmerkingen die blijven inspireren, bijgekomen.

Ten geleide

De lezer zal aldus de herlezing van René DEKKERS beleven.
Dat is toch wat hij wenst en verwacht.

Oktober 2007
Prof. Em. G. BAETEMAN
Lid van de Koninklijke Vlaamse Academie

INHOUD

BOEK V.	
VERBINTENISSEN	1
Inleiding	3
TITEL I	
BRONNEN VAN VERBINTENISSEN.	7
Hoofdstuk I. Overeenkomsten.	8
Afdeling I. – Begrip en indelingen.	8
Afdeling II. – Beginselen van contractenleer.	18
Afdeling III. – Bestanddelen van het contract.	23
§ 1. – De toestemming.	23
A. – In het algemeen.	23
B. – Gebreken in de toestemming.	26
§ 2. – Bekwaamheid.	37
§ 3. – Voorwerp.	39
§ 4. – De oorzaak.	46
Afdeling IV. – Vorming van contracten.	51
§ 1. – Vóórbesprekingen.	51
§ 2. – Aanbod.	54
§ 3. – Bijzondere gevallen.	55
§ 4. – Aanvaarding.	59
§ 5. – Aansprakelijkheid bij het sluiten van een contract.	62
Afdeling V. – Interpretatie van contracten.	63
Afdeling VI. – Uitvoering van het contract.	66
Afdeling VII. – Toepassingsgebied van contracten.	75
§ 1. – Beginsel.	75
§ 2. – Uitzonderingen.	76
A. – Derdenbegunstiging.	79
B. – Derdenbinding.	87
Afdeling VIII. – Tegenwerpbaarheid van contracten	89
Afdeling IX. – Veinzing in contracten.	93

Afdeling X. – Schorsing en tenietgaan van contracten.	95
§ 1. – Schorsing.	95
§ 2. – Tenuetgaan	98
§ 3. – Tenuetgaan voor de toekomst alleen.	98
A. – Wederzijdse opzegging.	98
B. – Eenzijdige opzegging.	99
C. – Dood van één van de partijen.	100
D. – Risico.	101
E. – Verval	102
§ 4. – Tenuetgaan ook voor het verleden.	102
A. – Ontbinding.	102
B. – Verbreking.	108
C. – Nietigheid.	108
D. – Verzaking.	112
§ 5. – Herroeping	112
§ 6. – Gevolgen van het tenuetgaan van contracten.	113
Hoofdstuk II. Onrechtmatige daad	119
Afdeling I. – Inleiding.	119
Afdeling II. – Aansprakelijkheid voor eigen daad.	130
Afdeling III. – Aansprakelijkheid voor andermans daad.	150
§ 1. – Aansprakelijkheid van vader en moeder.	151
§ 2. – Onderwijzers en ambachtslieden.	154
§ 3. – Meesters en aanstellers.	157
Afdeling IV. – Aansprakelijkheid voor zaken en dieren.	164
§ 1. – Algemene aansprakelijkheid voor zaken onder zijn bewaring.	165
§ 2. – Aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt door dieren.	170
§ 3. – Aansprakelijkheid voor schade door instorting van gebouwen.	173
Afdeling V. – De schadeloosstelling.	175
Afdeling VI. – Bevrijding van aansprakelijkheid.	184
Afdeling VII. – Burgerlijke aansprakelijkheid van de staat.	186
Hoofdstuk III. Oneigenlijke contracten.	193
Afdeling I. – Zaakwaarneming.	193
Afdeling II. – Niet-verschuldigde betaling.	197
Afdeling III. – Ongegronde vermogensverschuiving.	202
Afdeling IV. – Eenzijdige wilsverklaring.	208

Hoofdstuk IV. De wet.	210
TITEL II	
GEVOLGEN VAN VERBINTENISSEN.	211
Hoofdstuk I. Algemene gevolgen.	212
Afdeling I. – Dwanguitvoering.	212
§ 1. – Ingebrekestelling.	212
§ 2. – Uitvoerbare titel.	218
§ 3. – De uitvoering.	220
A. – Rechtstreekse uitvoering.	220
B. – Gelijkwaardige uitvoering.	223
§ 4. – Dwangmiddelen.	237
A. – Dwangmiddelen op de goederen.	237
B. – Dwangmiddelen tegen de persoon.	251
Afdeling II. – Behoud van het vermogen van de schuldenaar.	252
§ 1. – Zijdelingse vordering.	253
§ 2. – Pauliaanse vordering.	259
§ 3. – Vordering tot geveinsdverklaring.	266
Hoofdstuk II. Bijzondere gevolgen van bepaalde verbintenissen. ...	268
Afdeling I. – Verscheidene voorwerpen.	268
Afdeling II. – Verbintenissen met meerdere voorwerpen.	269
Afdeling III. – Verbintenissen met meerdere subjecten.	271
§ 1. – Samengevoegde verbintenissen.	271
§ 2. – Hoofdelijke verbintenissen.	273
A. – Bronnen van de hoofdelijkheid.	274
B. – Gevolgen van de hoofdelijkheid.	277
C. – Verbintenissen <i>in solidum</i>	284
§ 3. – Ondeelbare verbintenissen.	286
Afdeling IV. – Verbintenissen met modaliteiten.	288
§ 1. – Tijdsbepaling.	288
A. – Contractuele tijdsbepaling.	289
B. – Termijn van respijt.	292
C. – Bijzondere wetgeving.	295
§ 2. – Voorwaarde.	295
Afdeling V. – Natuurlijke verbintenissen.	304

TITEL III	
OVERDRACHT VAN VERBINTENISSEN.	307
TITEL IV	
HOE VERBINTENISSEN TENIETGAAN.	311
Hoofdstuk I. Betaling.	312
Afdeling I. – Betaling in het algemeen.	312
§ 1. – Wie betalen mag.	312
§ 2. – Aan wie men betalen mag.	315
§ 3. – Wat moet worden betaald?	322
§ 4. – Modaliteiten van de betaling.	327
§ 5. – Bewijs van de betaling.	329
Afdeling II. – Bijzondere regels	332
§ 1. – Aanrekening van betalingen.	332
§ 2. – Aanbod van betaling en consignatie.	334
§ 3. – Inbetalinggeving.	336
§ 4. – Betaling met subrogatie.	337
A. – Betalingen die subrogatie meebrengen.	339
B. – Gevolgen van de betaling met subrogatie.	347
Hoofdstuk II. Schuldvernieuwing.	350
Hoofdstuk III. Schuldvergelijking.	354
Afdeling I. – Wettelijke compensatie.	355
§ 1. – Werking van de wettelijke compensatie.	355
§ 2. – Vereisten.	357
§ 3. – Toepassingsgebied.	360
Afdeling II. – Contractuele schuldvergelijking.	363
Afdeling III. – Gerechtelijke schuldvergelijking.	364
Hoofdstuk IV. Kwijtschelding van schuld.	366
Hoofdstuk V. Schuldvermenging.	371
Hoofdstuk VI. Tenietgaan van de verschuldigde zaak.	373
Hoofdstuk VII. Rechtsverwerking, afstand en verval.	375

BOEK VI.	
BEWIJSLEER	377
Inleiding.	379
Hoofdstuk I. De authentieke akte.	391
Hoofdstuk II. De onderhandse akte.	400
Hoofdstuk III Andere geschriften.	417
Hoofdstuk IV. Getuigen.	423
Afdeling I. – Art. 1341 B.W.	425
§ 1. – Eerste regel van art. 1341 B.W.	426
§ 2. – Tweede regel van art. 1341 B.W.	428
Afdeling II. – Uitzonderingen op art. 1341 B.W.	429
Hoofdstuk V. Vermoedens.	437
Hoofdstuk VI. Bekentenis.	442
Hoofdstuk VII. Eed.	449
BOEK VII.	
GEBRUIKELIJKE CONTRACTEN	455
TITEL I	
KOOP.	457
Hoofdstuk I. Algemeen.	457
Afdeling I. – Wezenlijke bestanddelen.	457
§ 1. – Overdracht van eigendom.	457
§ 2. – De prijs.	461
Afdeling II. – Geldigheidsvereisten.	464
§ 1. – Toestemming.	464
§ 2. – Bekwaamheid.	465
§ 3. – Voorwerp.	468
Afdeling III. – Vorm, kosten, interpretatie van het koopcontract. .	471

Afdeling IV. – Verbintenissen van de verkoper.	473
§ 1. – Levering.	473
§ 2. – Vrijwaring tegen uitwinning.	480
§ 3. – Vrijwaring wegens verborgen gebreken.	488
Afdeling V. – Verbintenissen van de koper.	498
§ 1. – In ontvangst nemen.	498
§ 2. – De prijs betalen.	499
§ 3. – Zekerheden voor de verkoper.	501
Hoofdstuk II. Bijzondere regelingen.	508
Afdeling I. – Gebruikelijke modaliteiten.	508
§ 1. – Verkoopbelofte.	508
§ 2. – Proefkoop.	511
§ 3. – Koop naar gewicht, getal of maat.	512
§ 4. – Koop op monster.	513
§ 5. – Koop met voorschot.	513
§ 6. – Kredietkoop.	514
§ 7. – Koop met commandverklaring.	516
§ 8. – Enkele handelskopen.	517
§ 9. – Wederinkoop.	519
Afdeling II. – Bijzondere voorwerpen.	521
§ 1. – Koop van onroerend goed.	522
§ 2. – Veiling.	527
§ 3. – Overdracht van schuldvordering.	529
§ 4. – Erfoverdracht.	539
§ 5. – Overdracht van betwist recht.	544
Afdeling III. – Bijzondere aansprakelijkheidsregimes.	546
§ 1. – Consumentenkoop.	546
§ 2. – Productaansprakelijkheid.	554
TITEL II	
RUIL.	559
TITEL III	
HUUR.	561
Inleiding.	561

Hoofdstuk I. Gemene huur.	566
Afdeling I. – Beginselen.	566
Afdeling II. – Bewijs.	569
Afdeling III. – Duur van het contract.	571
Afdeling IV. – Plichten van de verhuurder.	576
§ 1. – Levering.	576
§ 2. – Onderhoud.	578
§ 3. – Vrijwaring.	581
A. – Eigen daad van de verhuurder.	581
B. – Daden van derden.	584
C. – Gebreken in de zaak.	588
Afdeling V. – Plichten van de huurder.	591
§ 1. – Stoffereren.	591
§ 2. – De huurprijs betalen.	593
§ 3. – Als goed huisvader gebruiken.	595
§ 4. – Teruggeven.	600
Afdeling VI. – Huuroverdracht. – Onderhuur.	608
Afdeling VII. – Einde van de huur.	612
Hoofdstuk II. Woninghuur.	619
Afdeling I. – Beginselen.	619
Afdeling II. – Staat van het goed	621
Afdeling III. – Duur van het contract	622
Afdeling IV. – Prijs	625
Afdeling V. – Huuroverdracht. – onderhuur.	627
Afdeling VI. – Overdracht van het verhuurde goed	629
Afdeling VII. – Procesrecht	629
Hoofdstuk III. Handelshuur.	631
Afdeling VII. – Beginselen	631
Afdeling II. – Duur van het contract	633
Afdeling III. – Prijs.	634
Afdeling IV. – Verbouwingswerken	637
Afdeling V. – Huuroverdracht. – Onderhuur	639
Afdeling VI. – Overdracht van het verhuurde goed.	644
Afdeling VII. – Huurhernieuwing	647
Afdeling VIII. – Uitzettingsvergoeding	656
Afdeling IX. – Procesrecht	660

Hoofdstuk IV. Bijzondere huurcontracten.	661
Afdeling I. – Pacht.	661
Afdeling II. – Bijzondere gevallen.	665
Afdeling III. – Huur van roerend goed.	667
TITEL IV	
HUUR VAN DIENSTEN.	671
TITEL V	
AANNEMING.	677
Hoofdstuk I. Algemeen.	677
Hoofdstuk II. Bestek en aanneming.	681
Afdeling I. – Algemeen.	681
Afdeling II. – Architecten en aannemers.	690
Afdeling III. – Onderaanneming.	702
Hoofdstuk III. Woningbouwwet.	705
TITEL VI	
LENING.	719
Hoofdstuk I. Algemeen.	719
Hoofdstuk II. Bruiklening.	723
Hoofdstuk III. Verbruiklening.	726
Hoofdstuk IV. Rentelening.	728
Hoofdstuk V. Hypothecaire lening, hypothecair krediet, consumentenkrediet.	733
Hoofdstuk VI. Rentevestiging.	736

TITEL VII	
BEWAARGEVING.	737
Hoofdstuk I. Algemeen.	737
Hoofdstuk II. Vrijwillige bewaargeving.	740
Hoofdstuk III. Noodbewaargeving.	747
Afdeling I. – Algemeen.	747
Afdeling II. – Hotelbewaargeving.	748
Hoofdstuk IV. Oneigenlijke bewaargeving.	752
Hoofdstuk V. Sekwester.	754
TITEL VIII	
KANSTRACTEN.	757
Hoofdstuk I. Algemeen.	757
Hoofdstuk II. Spel en weddenschap.	760
Hoofdstuk III. Termijnzaken.	765
Hoofdstuk IV. Lijfrente.	767
TITEL IX	
LASTGEVING.	773
Hoofdstuk I. Algemeen.	773
Hoofdstuk II. Plichten van de lasthebber.	782
Afdeling I. – Het mandaat uitvoeren.	782
Afdeling II. – Rekening afleggen.	785
Hoofdstuk III. Plichten van de lastgever.	789
Hoofdstuk IV. Werking van mandaat jegens derden.	792

Hoofdstuk V. Einde van het mandaat.	798
Afdeling I. – Gronden.	798
Afdeling II. – Gevolgen van de ontbinding.	802
TITEL X	
DADING.	805
TREFWOORDENREGISTER	813